

intresse gäller just dessa averbala möjligheter, som man ur genetisk synpunkt egentligen bättre skulle beteckna som preverbala uttrycksformer. Användningen av dessa s. k. gestaltningsterapeutiska metoder är speciellt gynnsam i början av behandlingen, kan ofta befrämja insikten i samband mellan symptom, reaktionssätt och personlighetsutveckling och är därmed viktig för patientens motiva-

tion för en s. k. upparbetande eller insiktsbefrämjande analytiskt orienterad grupp eller enskild långtidsterapi (se publikationer i Zeitschrift für Psychotherapie und Medizinische Psychologie 18: 229 — 234, 1968; fjärde internationell kongress för grupppsykoterapi IV — 57, 473 — 476, 1968, Wien; samt Confinia Psychiatrica 12:89 — 94 1969).

En psykologs erfarenheter av gruppterapi

Jag är psykolog och har arbetat med gruppterapi sedan 1962. Under drygt fem år arbetade jag på Barnbyn Skå, ett behandlingshem för psykiskt störda barn och ungdomar. Barnbyn består av fem stugor och när jag var där bodde sex till sju barn, alternativt någon eller några föräldrar, på varje stuga. Fyra heltidsanställda stugföräldrar och en psykolog eller motsvarande var knutna till varje stuggrupp. Personalen i en stuga utgjorde en personalgrupp som bestod av sex till sju personer inklusive praktikanter. Ett av de viktigaste momenten i arbetet på Skå var personalgruppsverksamheten. Man träffades en eller ett par gånger i veckan och diskuterade behandlingsproblematik, inbördes relationer, samt relationerna mellan barnen, deras föräldrar och personalen.

De familjer som kom till Skå var i allmänhet mycket negativa till intagningen och särskilt i början föga motiverade för behandling. De var dock ofta förhållandevis villiga att delta i föräldragrupper och det visade sig att upplevelsen av att de inte var ensamma om sin situation hade en påtagligt positiv effekt på deras inställning till Skå och till de behandlingsprinciper som tillämpades

Siv Boalt Boëthius

där. Beroende på sammansättningen av deltagare varierade målsättningen för föräldragrupperna från relativt anspråkslösa sammankomster, där den sociala kontakten var det väsentliga, till en mer aktiv bearbetande terapi.

Förutom med föräldragrupper arbetade jag även med familjeterapi. Hela familjen deltog i gemensamma samtal och behandlingen fokuserades på bearbetningen av familjens inbördes relationer. Speciellt för svåra "multi-problem familjer" var familjeterapi ett bra behandlingsinstrument.

Efter några år på Skå började jag i egen grupppsykoterapi och gick också en 3-årig utbildning i barn- och ungdomspsykoterapi. I samband med

denna utbildning började jag arbeta på Ericastiftelsen, en rådgivningsbyrå för psykisk barn- och ungdomsvård, där det även bedrivs utbildning för psykologer i psykoterapi och diagnostik. Jag gick då också en 2-årig gruppsykoterapiutbildning.

Under de tre år jag har arbetat på Erica har jag haft polikliniska psykoterapigrupper (huvudsakligen välmotiverade klienter med neurotiska störningar). Terapin i dessa grupper har en klar psykoanalytisk orientering där målsättningen är att öka deltagarnas insikt i sin situation och att hjälpa dem att få ett bättre grepp om sitt beteende i relation till sin omgivning.

Vid sidan om patientarbetet undervisar jag i gruppdynamik och gruppterapi. Förutom teoretiska moment ingår praktiska övningar som avser att demonstrera socialpsykologiska mekanismer i grupper och att ge en egen upplevelse av gruppprocesser av olika slag. De praktiska övningarna omfattar ett varierande antal enkla gruppexperi-

ment som har utarbetats av en dansk socialpsykolog, Arne Sjölund. Dessa experiment som är rent socialpsykologiska belyser effekten av olika typer av ledarskap, rollfördelningen i gruppen, gruppstorlekens betydelse för medlemmarnas trivsel och aktivitetsnivå o. s. v.

För att öka förståelsen av de emotionella aspekterna av gruppinteraktionen har jag också prövat att som ett led i denna undervisning ha samtalsgrupper på ca sju medlemmar med en ledare. Grupperna träffas upp till tio gånger. Man diskuterar under sessionen enbart den aktuella gruppinteraktionen. Ledaren gör inga psykoanalytiska tolkningar av vad som kan ligga bakom de enskilda medlemmarnas beteende.

I en lic.-avhandling slutligen har jag undersökt om det överhuvudtaget är möjligt att påvisa en terapeutisk process med socialpsykologisk metodik. Resultatet tyder på att vissa socialpsykologiska parametrar förändras på ett karakteristiskt sätt under terapins gång.

AKTUELLA FILMER FRÅN

● NARKOTIKA OCH NERVSISTEMET...

behandlar de beroendeskapande ämnena, de som verkar stimulerande på nervsystemet och de som hämmar eller bedövar.

● ALKOHOLEN I MÄNNISKOKROPPEN...

behandlar de problem som uppstår vid förtäring av alkohol med eller utan mat, under längre eller kortare tid. Förbränningen i levern, påverkan på nervsystemet och särskilt hjärnan, (omdömes- och reaktionsförmågan).

● BARNET...

omspänner havandeskapet från den osäkra gissningen till den lyckliga hemkomsten från BB. I handlingen ingår även ett tecknat avsnitt om det biologiska skeendet.

● SÅ BÖRJAR LIVET...

visar den biologiska utvecklingen av ett foster från befruktningen och under hela havandeskapet samt förlossningen.

● TILLBAKA TILL LIVET...

visar olika stadier av förkalkning i hjärtat från barnåren upp till mogen ålder, förloppet av en hjärtinfarkt samt en hjärtoperation.

Sol-FILM, 105 33 Stockholm. Tel. 08/14 16 00